

Madencilik ve Taş Ocakçılığı Sektörü Finansal Analizi

Yunus Emre Kahraman¹

Özet

Maden ve Taş Ocakçılığı sektöründe faaliyet gösteren 6 firmanın mali analizi, sektörün finansal durumunu değerlendirmek ve gelecekte alınabilecek kararlar için bir kontrol mekanizması sağlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. 2018-2022 yıllarını kapsayan bu analizde, likidite, finansal yapı, faaliyet ve kârlılık oranları hesaplanmıştır. Bu oranlar, sektördeki firmaların finansal sağlığını değerlendirmek ve hangi firmanın hangi durumda olduğunu anlamak için kullanılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda, firmaların mali durumu değerlendirilmiş ve geleceğe yönelik kararlar alınması için öneriler sunulmuştur. Bu analiz, Maden ve Taş Ocakçılığı sektöründe faaliyet gösteren firmaların finansal performansını daha iyi anlamalarına ve etkili kararlar almalarına yardımcı olmak için yapılmıştır.

1. Giriş

Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü, dünya ekonomisinin temel taşlarından birini oluşturur ve birçok açıdan hayati bir rol oynar. Dünya genelindeki maden çeşitliliği göz önüne alındığında, Türkiye özelinde ise sekizinci sırada yer alarak önemli bir potansiyele sahiptir (Çeşmetepe ve Yıldız, 2022). Madencilik faaliyetleri, sürekli olarak kendi iç dinamikleri gereği değişim göstermektedir (Bayraktar vd., 2018). Bu sektör, doğal kaynakların çıkarılması ve işlenmesi süreçlerini yöneterek, endüstrilerin ve toplumların bir dizi ihtiyacını karşılar. Örneğin, metallerin çıkarılması, otomotiv, elektronik ve inşaat endüstrileri gibi birçok sektörün temel hammadde ihtiyacını karşılamaktadır. Aynı zamanda enerji kaynaklarının çıkarılması, enerji üretimine yönlendirilerek elektrik üretimi ve ısınma ihtiyaçlarını da karşılamaktadır. Değerli taşlar, mücevherat endüstrisine kaynak sağlar ve küresel ticaretin bir parçasını oluştururken, inşaat malzemeleri ise yolların, köprülerin ve binaların inşasını desteklemektedir. Ekonomik açıdan, madencilik ve taş ocakçılığı sektörü, birçok ülkenin gelirini artırır, istihdam yaratır ve yerel ekonomilere katkıda bulunurken, aynı zamanda hükümetlere vergi geliri sağlamaktadır. Bu sektör, teknolojik ilerlemeleri teşvik eder ve sürdürülebilirlik çabalarına liderlik ederken, doğal kaynakların çevresel etkilerini minimize etme amacı taşır. Ancak, ülkelerin yeraltı kaynakları açısından farklılık gösterir. Zengin yeraltı kaynaklarına sahip ülkeler, kendi ihtiyaçlarını genellikle karşılayabilirler ve bu nedenle bu kaynakları ithal etmek zorunda kalmazlar. Bununla birlikte, yeterli yeraltı kaynağı olmayan ülkeler, bu kaynakları ithal etmek veya dışarıdan temin etmek zorunda kalmaktadır (Çondur ve Evlimoğlu, 2007).

Madencilik ve taş ocakçılığı, insanlık tarihinin en eski endüstrilerinden biri olarak büyük öneme sahiptir ve toplumların gelişimine önemli katkılarda bulunmuştur. Bu sektör, tarihsel

1 Dr. Öğretim Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, yunusemrekahraman@osmaniye.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-0306-5227

olarak farklı dönemlerde çeşitli şekillerde rol oynamıştır. Örneğin, Antik Mısır'da kullanılan taş ocakları, büyük piramitlerin yapımında kullanılmış ve bu büyük eserlerin inşasına katkı sağlamıştır. Ortaçağ'da, madenlerin çıkarılması, demir ve çelik üretimini desteklemiştir, bu da dönemin teknolojik ilerlemelerine katkıda bulunmuştur. Sanayi Devrimi ile birlikte madencilik endüstrisi daha da büyümüş ve endüstriyel devrimin yakıtını ve hammaddelerini temin etmiştir. Bu dönemde kömür ve demir madenlerinin önemi büyük ölçüde artmıştır. Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü, doğal kaynakların çıkarılması ve işlenmesi süreçlerini içerir ve bu süreçler, birçok sektörün ihtiyaçlarını karşılar. Bu sektör, inşaat, enerji üretimi, altyapı geliştirmesi ve endüstriyel üretim gibi birçok alanda hizmet verirken, aynı zamanda çevresel ve sürdürülebilirlik sorunlarına da dikkat çekmektedir. Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü, doğal kaynakların çıkarılması ve işlenmesi süreçlerinin karmaşıklığı nedeniyle çevresel etkileriyle de bilinir. Bu nedenle, sürdürülebilirlik çabaları ve çevresel etkilerin minimize edilmesi, bu sektörün geleceğinde önemli bir rol oynamaktadır. Doğal kaynakların sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi, gelecek nesillere daha iyi bir dünya bırakma amacını taşır.

Finansal analiz, çeşitli yöntemler kullanılarak gerçekleştirilebilir. Bu çalışmada, finansal analiz için tercih edilen yöntem oran analizi olarak belirlenmiştir. Oran analizi, bir şirketin mali sağlığını, performansını ve verimliliğini değerlendirmek için önemli bir araçtır. Bu analizde, incelenen sektöre ait finansal rasyolar belirlenmiş ve bu rasyolar üzerinden gerekli değerlendirmeler yapılmıştır. Ayrıca, incelenen sektöre ait şirketlerin rasyoları, sektör ortalamalarıyla karşılaştırılmış ve bu karşılaştırma sonuçlarıyla şirketlerin finansal durumları analiz edilmiştir. Bu çalışma, imalat sektöründe faaliyet gösteren Maden ve Taş Ocakçılığı alt sektöründeki (6) halka açık şirketin 2018-2022 yılları arasındaki finansal performansını oran analizi ile incelemektedir. Bu analiz, her bir firmanın kendi mali durumunu ve sektör ortalamalarına göre nasıl performans gösterdiğini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Bu sayede hem şirketlerin finansal sağlığı hem de sektörün genel durumu hakkında bilgi edinilmiştir. Çalışmada kullanılan (6) işletmenin verisi, Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) kap.org.tr internet sitesinden temin edilmiştir. Ayrıca sektörel karşılaştırmalar için sektör ortalamalarına Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB) tcmb.gov.tr internet sitesinden erişilmiştir. Bu nedenle, çalışma verileri ikincil kaynaklardan elde edilmiştir. İkincil verilerin toplanmasında, firmaların mali durumu hakkında temel mali tablolar gibi bilgilere başvurulmuştur.

2. Türkiye'de ve Dünyada Madencilik ve Taş Ocakçılığı Sektörü

2.1. Türkiye'de Maden ve Taş Ocakçılığı:

Türkiye, zengin doğal kaynaklara sahip bir ülke olarak bilinir ve bu nedenle madencilik ve taş ocakçılığı sektörü Türkiye'nin ekonomisine önemli katkılar sağlar. Türkiye, altın, gümüş, bakır, çinko, kurşun gibi metallerin yanı sıra kömür, petrol, doğalgaz ve çeşitli inşaat malzemeleri gibi doğal kaynakları çıkaran bir ülkedir. Maden ve taş ocakçılığı, Türkiye'nin sanayi üretimine, enerji üretimine ve inşaat sektörüne temel malzemeleri sağlar.

2020 yılı İşgücü Piyasası Araştırması'na göre, madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe 1.701 işyeri için veri toplanmış ve bu işyerlerinde toplamda 119.145 çalışan tespit edilmiştir. Bu verilere göre, araştırma kapsamındaki işyerlerinin ve çalışanların yüzde 1'i ilgili sektörde faaliyet göstermektedir (Türkiye İş Kurumu).

Dünya madencilik endüstrisinde konsolidasyon ve tekelleşme süreci hız kazanırken, büyüyen şirketler ulus devletler üzerinde daha fazla etki sahibi olma potansiyeline sahiptir. Ancak,

Türkiye’de madencilik sektöründe ters bir eğilim gözlenmekte olup sektör parçalanmakta ve küçülmektedir (Tamzok, 2005).

2.2. Dünya Genelinde Maden ve Taş Ocakçılığı:

Dünya genelinde maden ve taş ocakçılığı sektörü, birçok ülkede büyük bir öneme sahiptir. Bu sektör, metaller, enerji kaynakları, inşaat malzemeleri ve değerli taşlar gibi birçok farklı kaynağın çıkarılmasını ve işlenmesini içerir. Özellikle gelişmiş ülkelerde madencilik sektörü, yüksek teknoloji ve çevresel sürdürülebilirlik uygulamalarıyla dikkat çekerken, gelişmekte olan ülkelerde daha çok temel kaynakların çıkarılmasına odaklanılmaktadır.

2020 yılında gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında toplam 68.146 işyerine anketler uygulanmış ve bu işyerlerinden toplamda 187.589 işyerine ait veri toplanmıştır. Bu 187.589 işyerinde ise tam olarak 10.406.622 çalışan tespit edilmiştir (Türkiye İş Kurumu).

Ancak maden ve taş ocakçılığı sektörü, çevresel etkileri nedeniyle eleştirilere maruz kalmaktadır. Madencilik faaliyetleri, toprak erozyonuna, su kirliliğine, biyolojik çeşitlilik kaybına ve toplumların yerinden edilmesine yol açabilir. Bu nedenle, sürdürülebilir madencilik uygulamaları ve çevresel etkilerin azaltılması giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

Sonuç olarak, Türkiye ve dünya genelinde maden ve taş ocakçılığı sektörü, doğal kaynakların çıkarılması ve işlenmesiyle ilgili önemli bir endüstri olup ekonomiye ve sanayiye büyük katkılar sağlar. Ancak bu faaliyetlerin çevresel etkileri ve sürdürülebilirlik sorunları da dikkate alınmalıdır. Bu nedenle, endüstri çevresel standartlara ve yenilikçi uygulamalara odaklanmaktadır.

3. Madencilik ve Taş Ocakçılığı Sektörü Mali Analizi

Bu bölümde, Borsa İstanbul’da faaliyet gösteren madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe bulunan beş işletmenin 2018-2022 yılları arasındaki beş yıllık finansal oranları hesaplanmış ve bu sonuçlar sektör ortalamalarıyla karşılaştırılarak analiz edilmiştir. Finansal oranlar dört ana kategoride incelenmiştir, bu kategoriler şunlardır: likidite oranları, borçlanma oranları, faaliyet oranları ve kârlılık oranları.

3.1. Likidite Oranları

Likidite oranları olarak; cari oran, asit-test oranı ve nakit oran kullanılmıştır. Bu oranların 2018 yılındaki skorları Tablo 1’de görülmektedir. Ayrıca her yılda 6 işletme aktif olmadığı için yıl bazlı firma sayısı değişim göstermektedir.

Tablo 1: 2018 Yılı Likidite Oranları

Firmalar / Oranlar	Cari Oran	Asit-Test Oranı	Nakit Oran
Altinyag Madencilik Ve Enerji	0,868303	0,851504	0,000663
İpek Doğal Enerji	11,96343	10,78923	10,92985
Koza Madencilik	12,61116	11,37182	11,52778
Koza Altın	14,91268	13,48204	12,96202
Park Elek.Madencilik	1,473692	1,41219	0,553137
Sektör Ortalamaları	8,365853	7,581355	7,194689

Tablo 1'deki 2018 yılı likidite oranlarını incelediğimizde, cari oran açısından Koza Altın'ın sektördeki en yüksek orana sahip olduğunu görüyoruz. Altınyag Madencilik ve Enerji ise cari oran açısından sektördeki en düşük orana sahip işletme olarak dikkat çekmektedir. Sektör ortalamalarıyla karşılaştırıldığında, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın'ın cari oranlarının sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Asit-test oranı açısından Koza Altın'ın sektördeki en yüksek orana sahip olduğunu ve Altınyag Madencilik ve Enerji'nin ise en düşük asit-test oranına sahip olduğu gözlemlenmektedir. Yine sektör ortalamalarıyla karşılaştırıldığında, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın'ın asit-test oranlarının sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Nakit oranına göre Koza Altın'ın en yüksek orana sahip olduğunu ve Altınyag Madencilik ve Enerji'nin en düşük nakit oranına sahip olduğu görülmektedir. Sektör ortalamalarıyla karşılaştırıldığında ise sadece İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın'ın nakit oranlarının sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

2018 yılı için genel bir değerlendirme yapacak olursak, likidite düzeyi açısından en iyi performans gösteren işletmelerin İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın olduğunu söyleyebiliriz. Bu işletmeler, cari oranlar, asit-test oranları ve nakit oranları açısından sektör ortalamalarının üzerinde bir performans sergilemektedirler.

2019 yılı likidite oranları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: 2019 Yılı Likidite Oranları

Firmalar / Oranlar	Cari Oran	Asit-Test Oranı	Nakit Oran
Altınyag Madencilik Ve Enerji	0,48099	0,479178	0,001261
İpek Doğal Enerji	11,65497	10,74844	11,19771
Koza Madencilik	11,67249	10,76438	11,21489
Koza Altın	11,86557	10,92727	11,54216
Park Elek.Madencilik	1,126147	1,108393	0,379222
Sektör Ortalamaları	7,360033	6,805531	6,867048

Tablo 2'deki 2019 yılı likidite oranlarını incelediğimizde, cari oran açısından Koza Altın'ın sektördeki en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir. Altınyag Madencilik ve Enerji ise cari oran açısından sektördeki en düşük orana sahip işletme olarak dikkat çekmektedir. Sektör ortalamalarıyla karşılaştırıldığında, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın'ın cari oranlarının sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Asit-test oranı açısından Koza Altın'ın sektördeki en yüksek orana sahip olduğunu ve Altınyag Madencilik ve Enerji'nin ise en düşük asit-test oranına sahip olduğu gözlemlenmektedir. Yine sektör ortalamalarıyla karşılaştırıldığında, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın'ın asit-test oranlarının sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Nakit oranına göre Koza Altın'ın en yüksek orana sahip olduğunu ve Altınyag Madencilik ve Enerji'nin en düşük nakit oranına sahip olduğu görülmektedir. Sektör ortalamalarıyla karşılaştırıldığında ise sadece İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın'ın nakit oranlarının sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

2019 yılı için genel bir değerlendirme yapacak olursak, likidite düzeyi açısından en iyi performans gösteren işletmelerin İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın olduğu görülmektedir. Bu işletmeler, cari oranlar, asit-test oranları ve nakit oranları açısından sektör ortalamalarının üzerinde bir performans sergilemektedirler.

2020 yılı likidite oranları Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3: 2020 Yılı Likidite Oranları

Firmalar / Oranlar	Cari Oran	Asit-Test Oranı	Nakit Oran
Altınyag Madencilik ve Enerji	1,076851	1,076416	0,812704
İpek Doğal Enerji	10,45729	9,82518	9,699352
Koza Madencilik	10,40526	9,777037	9,653843
Koza Altın	10,4319	9,770882	10,12937
Park Elek. Madencilik	2,444437	2,395467	0,969824
Sektör Ortalamaları	8,092824	7,612379	7,573818

Tablo 3'deki 2020 yılı likidite oranlarını incelediğimizde, cari oran açısından Koza Altın'ın sektördeki en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir. Altınyag Madencilik ve Enerji ise cari oran açısından sektördeki en düşük orana sahip işletme olarak dikkat çekmektedir. Sektör ortalamalarıyla karşılaştırıldığında, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın'ın cari oranlarının sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Asit-test oranı açısından Koza Altın'ın sektördeki en yüksek orana sahip olduğunu ve Altınyag Madencilik ve Enerji'nin ise en düşük asit-test oranına sahip olduğu gözlemlenmektedir. Yine sektör ortalamalarıyla karşılaştırıldığında, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın'ın asit-test oranlarının sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Nakit oranına göre Koza Altın'ın en yüksek orana sahip olduğunu ve Altınyag Madencilik ve Enerji'nin en düşük nakit oranına sahip olduğu görülmektedir. Sektör ortalamalarıyla karşılaştırıldığında ise sadece İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın'ın nakit oranlarının sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

2020 yılı için genel bir değerlendirme yapacak olursak, likidite düzeyi açısından en iyi performans gösteren işletmelerin İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın olduğu görülmektedir. Bu işletmeler, cari oranlar, asit-test oranları ve nakit oranları açısından sektör ortalamalarının üzerinde bir performans sergilemektedirler.

2021 yılı likidite oranları Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4: 2021 Yılı Likidite Oranları

Firmalar / Oranlar	Cari Oran	Asit-Test Oranı	Nakit Oran
Altınyag Madencilik ve Enerji	11,12404	11,12404	10,47692
CVK Maden	0,570067	0,319733	0,144025
İpek Doğal Enerji	8,176838	7,79891	7,692132
Koza Madencilik	8,16875	7,791612	7,686533
Koza Altın	8,395199	8,0144	7,942068
Park Elek.Madencilik	1,081218	1,014989	0,122302
Sektör Ortalamaları	7,009925	6,758575	6,499902

Tablo 4'deki 2021 yılı likidite oranlarını incelediğimizde, cari oran açısından Altındağ Madencilik ve Enerji sektöründeki en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir. CVK Maden ise cari oran açısından sektördeki en düşük orana sahip işletme olarak dikkat çekmektedir. Sektör ortalamalarıyla karşılaştırıldığında, Altındağ Madencilik ve Enerji, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın'ın cari oranlarının sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Asit-test oranı açısından Altındağ Madencilik ve Enerji sektöründeki en yüksek orana sahip olduğunu ve CVK Maden ise en düşük asit-test oranına sahip olduğu gözlemlenmektedir. Yine sektör ortalamalarıyla karşılaştırıldığında, Altındağ Madencilik ve Enerji, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın'ın asit-test oranlarının sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Nakit oranına göre Altındağ Madencilik ve Enerji'nin en yüksek orana sahip olduğunu ve Park Elektrik ve Madencilik'in en düşük nakit oranına sahip olduğu görülmektedir. Sektör ortalamalarıyla karşılaştırıldığında ise sadece Altındağ Madencilik ve Enerji, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın'ın nakit oranlarının sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

2021 yılı için genel bir değerlendirme yapacak olursak, likidite düzeyi açısından en iyi performans gösteren işletmelerin Altındağ Madencilik ve Enerji, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın'ın olduğu görülmektedir. Bu işletmeler, cari oranlar, asit-test oranları ve nakit oranları açısından sektör ortalamalarının üzerinde bir performans sergilemektedirler.

2022 yılı likidite oranları Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5: 2022 Yılı Likidite Oranları

Firmalar / Oranlar	Cari Oran	Asit-Test Oranı	Nakit Oran
Altındağ Madencilik ve Enerji	8,952738	8,95025	7,280586
CVK Maden	1,559301	1,224524	0,343367
İpek Doğal Enerji	10,16303	9,156567	8,899229
Koza Madencilik	10,1571	9,151833	8,895669
Koza Altın	10,50621	9,489182	9,27657
Park Elek. Madencilik	1,715846	1,601684	1,300504
Sektör Ortalamaları	7,175704	6,595673	5,999321

Tablo 5'deki 2022 yılı likidite oranlarını incelediğimizde, cari oran açısından Koza Altın'ın sektöründeki en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir. CVK Maden'in ise cari oran açısından sektördeki en düşük orana sahip işletme olarak dikkat çekmektedir. Sektör ortalamalarıyla karşılaştırıldığında, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın'ın cari oranlarının sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Asit-test oranı açısından Koza Altın'ın sektöründeki en yüksek orana sahip olduğunu ve CVK Maden'in ise en düşük asit-test oranına sahip olduğu gözlemlenmektedir. Yine sektör ortalamalarıyla karşılaştırıldığında, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Altındağ Madencilik ve Enerji'nin asit-test oranlarının sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Nakit oranına göre Koza Altın'ın en yüksek orana sahip olduğunu ve CVK Maden'in en düşük nakit oranına sahip olduğu görülmektedir. Sektör ortalamalarıyla karşılaştırıldığında ise

sadece İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Altınyag Madencilik ve Enerji'nin nakit oranlarının sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

2020 yılı için genel bir değerlendirme yapacak olursak, likidite düzeyi açısından en iyi performans gösteren işletmelerin İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Altınyag Madencilik ve Enerji'nin olduğu görülmektedir. Bu işletmeler, cari oranlar, asit-test oranları ve nakit oranları açısından sektör ortalamalarının üzerinde bir performans sergilemektedirler.

3.2. Finansal Yapı Oranları

Finansal yapı oranları veya borçlanma oranları, işletmenin borçlanma seviyesini gösteren ve uzun vadeli finansal yapı ve risk değerlendirmelerine yardımcı olan önemli finansal göstergelerdir. Bu çalışmada, finansal kaldıraç oranı (FKO), genel ödeme gücü oranı (GÖG), özkaynak oranı (ÖK), kısa vadeli yabancı/özkaynak oranı (KVYK/ÖK) ve borçlanma katsayısı oranları (BK) hesaplanmıştır. Bu oranlar arasında FKO, KVYK/ÖK ve BK negatif nitelikli oranlardır, yani işletmenin borçlanma düzeyini ifade eden göstergelerdir. Diğer yandan GÖG ve ÖK pozitif nitelikli oranlardır, yani işletmenin ödeme gücünü ve özkaynaklarını ifade eden göstergelerdir. Finansal yapı skorları aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Bu skorlar, işletmelerin finansal sağlıklarını ve borçlanma seviyelerini değerlendirmek için kullanılan önemli araçlardır. İşletmelerin finansal yapısı, bu oranlarla analiz edilerek, finansal risklerin ve kaldıraç etkilerinin anlaşılmasına yardımcı olur. Pozitif nitelikli oranlar işletmenin finansal sağlığını gösterirken, negatif nitelikli oranlar işletmenin borçlanma düzeyini vurgular. Bu bilgiler, işletme yönetiminin finansal stratejilerini belirleme ve gelecekteki mali kararlarını planlama konularında rehberlik sağlayabilmektedir.

Tablo 6: 2018 Yılı Finansal Yapı Oranları

Firmalar / Oranlar	FKO	GÖG	ÖK	KVYK / ÖK	BK
Altınyag Madencilik ve Enerji	0,794493	1,258665	0,205507	3,332022	3,866005
İpek Doğal Enerji	0,08788	11,37919	0,91212	0,064236	0,096347
Koza Madencilik	0,093268	10,72185	1,093268	0,05585	0,085311
Koza Altın	0,08038	12,44095	0,91962	0,053872	0,087405
Park Elek.Madencilik	0,080079	12,4877	0,919921	0,043342	0,08705
Sektör Ortalamaları	0,22722	9,657671	0,810087	0,709864	0,844423

Tablo 6'daki finansal yapı oranlarının ışığında 2018 yılına yönelik bir değerlendirme yapmak gerekirse bu oranlar, işletmelerin mali sağlığını ve borçlanma seviyelerini analiz etmemize yardımcı olmaktadır.

Finansal Kaldıraç Oranı (FKO) açısından Altındağ Madencilik ve Enerji en yüksek orana sahipken, en düşük oran Park Elektrik ve Madencilik firmasına ait. Bu oranları sektör ortalamalarıyla karşılaştırdığımızda, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin finansal kaldıraç oranlarının sektör ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Genel Ödeme Gücü Oranı (GÖG) bakımından en yüksek oran Park Elektrik ve Madencilik'te bulunurken, Altındağ Madencilik ve Enerji işletmesinin genel ödeme gücü daha düşük. Sektör ortalamalarına göre ise İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik

Madencilik işletmelerinin genel ödeme güçlerinin sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Özkaynak Oranı (ÖK) açısından en iyi performansı Koza Altın gösterirken, özkaynak yeterliliği en düşük olan işletme Altındağ Madencilik ve Enerji'dir. Sektörel olarak İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin özkaynak oranları sektör ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Kısa Vadeli Yabancı Kaynak/Özkaynak Oranı açısından en yüksek oran Altınyag Enerji ve Madencilik'te, en düşük oran ise Park Elektrik ve Madencilik işletmesine aittir. Sektör ortalamalarına göre ise İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmeleri sektör ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Borçlanma Katsayısı (BK) açısından Koza Madencilik en düşük orana sahipken, Altınyag Enerji ve Madencilik en yüksek orana sahiptir. Sektör ortalamalarına göre İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin borçlanma katsayıları sektör ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Genel olarak, 2018 yılında Altınyag Madencilik ve Enerji işletmesinin finansal yapısının güçlü olduğunu gösteren bir dizi oran vardır. Ayrıca, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin tüm oranlarının sektör ortalamasının üstünde olduğu ve bu işletmelerin sektördeki finansal yapılarının en iyi işletmeler olduğu görülmektedir.

2019 yılı finansal yapı skorları Tablo 7'de görülmektedir.

Tablo 7: 2019 Yılı Finansal Yapı Oranları

Firmalar / Oranlar	FKO	GÖG	ÖK	KVYK / ÖK	BK
Altınyag Madencilik ve Enerji	0,572077	1,748016	0,427923	1,23068	1,336869
İpek Doğal Enerji	0,093867	10,65334	0,906133	0,072668	0,103591
Koza Madencilik	0,093933	10,64587	0,906067	0,072691	0,103671
Koza Altın	0,092963	10,75692	0,907037	0,070501	0,102491
Park Elek.Madencilik	0,133529	7,489018	0,866471	0,108073	0,154107
Sektör Ortalamaları	0,197274	8,258634	0,802726	0,310923	0,360146

Tablo 7'deki incelendiğinde, 2019 yılında Finansal Kaldıraç Oranı (FKO) açısından Altındağ Madencilik ve Enerji en yüksek orana sahipken, en düşük oran Koza Altın firmasına ait. Bu oranları sektör ortalamalarıyla karşılaştırdığımızda, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin finansal kaldıraç oranlarının sektör ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Genel Ödeme Gücü Oranı (GÖG) bakımından en yüksek oran İpek Doğal Enerji işletmesinde bulunurken, Altındağ Madencilik ve Enerji işletmesinin genel ödeme gücü daha düşüktür. Sektör ortalamalarına göre ise İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın işletmelerinin genel ödeme güçlerinin sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Özkaynak Oranı (ÖK) açısından en iyi performansı İpek Doğal Enerji gösterirken, özkaynak yeterliliği en düşük olan işletme Altındağ Madencilik ve Enerji'dir. Sektörel olarak İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin özkaynak oranları sektör ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Kısa Vadeli Yabancı Kaynak/Özkaynak Oranı açısından en yüksek oran Altınyâğ Enerji ve Madencilik'te, en düşük oran ise Koza Altın işletmesine aittir. Sektör ortalamalarına göre ise İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmeleri sektör ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Borçlanma Katsayısı (BK) açısından Koza Madencilik en düşük orana sahipken, Altınyâğ Enerji ve Madencilik en yüksek orana sahiptir. Sektör ortalamalarına göre İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin borçlanma katsayıları sektör ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

2020 yılı finansal yapı skorları Tablo 8'de görülmektedir.

Tablo 8: 2020 Yılı Finansal Yapı Oranları

Firmalar / Oranlar	FKO	GÖG	ÖK	KVYK / ÖK	BK
Altınyâğ Madencilik ve Enerji	0,473229	2,113143	0,526771	0,873414	0,898357
İpek Doğal Enerji	0,100934	9,907477	0,899066	0,086349	0,112265
Koza Madencilik	0,102214	9,783418	0,897786	0,086835	0,113851
Koza Altın	0,097524	10,25385	0,902476	0,081219	0,108063
Park Elek.Madencilik	0,101535	9,848773	0,898465	0,071252	0,11301
Sektör Ortalamaları	0,175087	8,381332	0,824913	0,239814	0,269109

Tablo 8'deki incelendiğinde, 2020 yılında Finansal Kaldıraç Oranı (FKO) açısından Altındağ Madencilik ve Enerji en yüksek orana sahipken, en düşük oran Koza Altın firmasına ait. Bu oranları sektör ortalamalarıyla karşılaştırdığımızda, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin finansal kaldıraç oranlarının sektör ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Genel Ödeme Gücü Oranı (GÖG) bakımından en yüksek oran İpek Doğal Enerji işletmesinde bulunurken, Altındağ Madencilik ve Enerji işletmesinin genel ödeme gücü daha düşüktür. Sektör ortalamalarına göre ise İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın işletmelerinin genel ödeme güçlerinin sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Özkaynak Oranı (ÖK) açısından en iyi performansı Koza Altın gösterirken, özkaynak yeterliliği en düşük olan işletme Altındağ Madencilik ve Enerji'dir. Sektörel olarak İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin özkaynak oranları sektör ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Kısa Vadeli Yabancı Kaynak/Özkaynak Oranı açısından en yüksek oran Altınyâğ Enerji ve Madencilik'te, en düşük oran ise Park Elektrik ve Madencilik işletmesine aittir. Sektör ortalamalarına göre ise İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmeleri sektör ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Borçlanma Katsayısı (BK) açısından Koza Altın en düşük orana sahipken, Altınyâğ Enerji ve Madencilik en yüksek orana sahiptir. Sektör ortalamalarına göre İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin borçlanma katsayıları sektör ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

2021 yılı finansal yapı skorları Tablo 9’da görülmektedir.

Tablo 9: 2021 Yılı Finansal Yapı Oranları

Firmalar / Oranlar	FKO	GÖG	ÖK	KVYK / ÖK	BK
Altınyag Madencilik ve Enerji	0,014371	69,58458	0,931984	0,000398	0,01542
CVK Maden	0,527476	1,895821	0,472524	0,852124	1,116294
İpek Doğal Enerji	0,130995	7,633906	0,869005	0,111778	0,150741
Koza Madencilik	0,131746	7,590368	0,868254	0,111974	0,151737
Koza Altın	0,126862	7,88258	0,873138	0,105869	0,145294
Park Elek.Madencilik	0,132317	7,557618	0,867683	0,102293	0,152494
Sektör Ortalamaları	0,177294	17,02415	0,813765	0,214073	0,288663

Tablo 9’daki incelendiğinde, 2021 yılında Finansal Kaldıraç Oranı (FKO) açısından CVK Maden en yüksek orana sahipken, en düşük oran Altınyag Madencilik ve Enerji firmasına ait. Bu oranları sektör ortalamalarıyla karşılaştığımızda, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin finansal kaldıraç oranlarının sektör ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Genel Ödeme Gücü Oranı (GÖG) bakımından en yüksek oran Altındağ Madencilik ve enerji işletmesinde bulunurken, CVK Maden işletmesinin genel ödeme gücü daha düşüktür. Sektör ortalamalarına göre ise Park Elektrik Madencilik ve Koza Altın işletmelerinin genel ödeme güçlerinin sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Özkaynak Oranı (ÖK) açısından en iyi performansı Altındağ Madencilik ve Enerji gösterirken, özkaynak yeterliliği en düşük olan işletme CVK Maden’dir. Sektörel olarak Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin özkaynak oranları sektör ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Kısa Vadeli Yabancı Kaynak/Özkaynak Oranı açısından en yüksek oran CVK Madencilik’te, en düşük oran ise Altınyag Madencilik ve Enerji işletmesine aittir. Sektör ortalamalarına göre ise İpek Doğal Enerji işletmeleri sektör ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Borçlanma Katsayısı (BK) açısından Altındağ Madencilik ve Enerji en düşük orana sahipken, CVK Maden en yüksek orana sahiptir. Sektör ortalamalarına göre Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin borçlanma katsayıları sektör ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

2022 yılı finansal yapı skorları Tablo 10’da görülmektedir.

Tablo 10: 2022 Yılı Finansal Yapı Oranları

Firmalar / Oranlar	FKO	GÖG	ÖK	KVYK / ÖK	BK
Altınyag Madencilik ve Enerji	0,175625	5,693947	2,022179	0,051546	0,086849
CVK Maden	0,337689	2,961302	0,662311	0,298213	0,509865
İpek Doğal Enerji	0,113902	8,779484	0,886098	0,089161	0,128543
Koza Madencilik	0,114533	8,731144	0,885467	0,089296	0,129347
Koza Altın	0,117228	8,530419	0,882772	0,090035	0,132795
Park Elek.Madencilik	0,141244	7,07993	0,858756	0,088502	0,164476
Sektör Ortalamaları	0,166703	6,962705	1,032931	0,117792	0,191979

Tablo 10'daki incelendiğinde, 2022 yılında Finansal Kaldıraç Oranı (FKO) açısından CVK Maden en yüksek orana sahipken, en düşük oran İpek Doğal Enerji firmasına ait. Bu oranları sektör ortalamalarıyla karşılaştırdığımızda, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin finansal kaldıraç oranlarının sektör ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Genel Ödeme Gücü Oranı (GÖG) bakımından en yüksek oran İpek Doğal enerji işletmesinde bulunurken, CVK Maden işletmesinin genel ödeme gücü daha düşüktür. Sektör ortalamalarına göre ise Park Elektrik Madencilik, Koza Madencilik ve Koza Altın işletmelerinin genel ödeme güçlerinin sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Özkaynak Oranı (ÖK) açısından en iyi performansı Altındağ Madencilik ve Enerji gösterirken, özkaynak yeterliliği en düşük olan işletme CVK Maden'dir. Sektörel olarak Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin özkaynak oranları sektör ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Kısa Vadeli Yabancı Kaynak/Özkaynak Oranı açısından en yüksek oran CVK Madencilik'te, en düşük oran ise Altınyag Madencilik ve Enerji işletmesine aittir. Sektör ortalamalarına göre ise İpek Doğal Enerji işletmeleri sektör ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Borçlanma Katsayısı (BK) açısından Altındağ Madencilik ve Enerji en düşük orana sahipken, CVK Maden en yüksek orana sahiptir. Sektör ortalamalarına göre Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin borçlanma katsayıları sektör ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

3.3. Faaliyet Oranları

Faaliyet oranları, işletmelerin varlıklarını etkin bir şekilde kullanıp kullanmadıklarını ölçmek için önemli bir araçtır. Bu çalışma kapsamında alacak devir hızı (ADH), alacakların tahsilat süresi (ATS), stok devir hızı (SDH), stok devir süresi (SDS), duran varlık devir hızı (DVDH) ve aktif devir hızı (AKDH) gibi faaliyet oranları hesaplanmıştır. Bu oranlar, işletmenin operasyonel etkinliğini ve varlık yönetimini değerlendirmek için kullanılır. Yıllara göre faaliyet oranlarına ilişkin aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır.

Tablo 11: 2018 Yılı Faaliyet Oranları

Firmalar / Oranlar	ADH	ATS	SDH	SDS	DVDH	AKDH
Altınyâğ Madencilik ve Enerji	10,04368	36,34126	33,98503	10,74002	5,825043	2,361619
İpek Doğal Enerji	60,09157	6,074063	6,148258	59,36641	1,184506	0,354234
Koza Madencilik	61,59982	5,925342	6,139592	59,45021	1,203711	0,355895
Koza Altın	1120,433	0,325767	6,223776	58,64607	1,422017	0,371435
Park Elek.Madencilik	0,795742	458,6914	0,316743	1152,354	0,000889	0,000837
Sektör Ortalamaları	250,5928	101,4716	10,56268	268,1114	1,927233	0,688804

Tablo 11'den elde edilen verilere göre, 2018 yılında alacaklarını en etkin kullanan firma Koza Altın'dır, bununla birlikte, alacak devir hızı en düşük olan işletme Park Elektrik ve Madenciliktir. Alacak devir hızı verilerine dayalı olarak alacak tahsilat süresi en düşük olan firma Koza Altın iken, en yüksek olan firma Altınyâğ Madencilik ve Enerji'dir. Alacak devir hızı (ADH) ve alacakların tahsilat süresi (ATS) açısından sektör ortalamalarına göre Koza Altın, Koza Madencilik ve İpek Doğal Enerji gibi firmalar alacaklarını en etkin şekilde kullanmaktadır.

Stoklarını en etkin kullanan firma Altınyâğ Madencilik ve Enerji'dir, ancak stok devir hızı en düşük olan firma Park Elektrik ve Madencilik işletmesidir. Stok devir süresi en düşük olan firma Altınyâğ Madencilik ve Enerji iken, en yüksek stok devir süresine sahip firma Park Elektrik Madenciliktir. Sektörel olarak, Park Elektrik Enerji ve Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmelerinin stokları, sektör ortalamalarına göre daha etkin bir şekilde kullanılmaktadır.

Duran varlık devir hızı en yüksek firma Altınyâğ Madencilik ve Enerji, en düşük firma ise Park Elektrik Madencilik işletmesidir. Sadece Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi, sektör ortalamasının üzerinde bir duran varlık devir hızına sahiptir.

Son olarak, aktif devir hızı en yüksek firma Altınyâğ Madencilik ve Enerji'dir, en düşük ise Park Elektrik ve Madencilik işletmesidir. Bu verilere dayalı olarak, Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesinin aktiflerini daha etkin bir şekilde kullandığı görülmektedir.

2019 yılı faaliyet oranları Tablo 12'de görülmektedir.

Tablo 12: 2019 Yılı Faaliyet Oranları

Firmalar / Oranlar	ADH	ATS	SDH	SDS	DVDH	AKDH
Altınyâğ Madencilik ve Enerji	0,291678	1251,379	7,633358	47,81644	0,091527	0,068343
İpek Doğal Enerji	147,5018	2,474547	8,080103	45,17269	1,87763	0,436649
Koza Madencilik	149,4079	2,442977	8,069907	45,22977	1,889795	0,436957
Koza Altın	3119,07	0,117022	8,279573	44,0844	1,860487	0,448802
Park Elek.Madencilik	3,871402	94,28108	9,384021	38,89591	0,020679	0,018498
Sektör Ortalamaları	684,0284	270,1389	8,289392	44,23984	1,148023	0,28185

Tablo 12'den elde edilen verilere göre, 2019 yılında alacaklarını en etkin kullanan firma Koza Altın'dır, bununla birlikte, alacak devir hızı en düşük olan işletme Altınyâğ Madencilik ve Enerji'dir. Alacak devir hızı verilerine dayalı olarak alacak tahsilat süresi en düşük olan firma Koza Altın iken, en yüksek olan firma Altınyâğ Madencilik ve Enerji'dir. Alacak devir hızı

(ADH) ve alacakların tahsilat süresi (ATS) açısından sektör ortalamalarına göre Koza Altın, Koza Madencilik ve İpek Doğal Enerji gibi firmalar alacaklarını en etkin şekilde kullanmaktadır.

Stoklarını en etkin kullanan firma Altınyag Madencilik ve Enerji'dir, ancak stok devir hızı en düşük olan firma Park Elektrik ve Madencilik işletmesidir. Stok devir süresi en düşük olan firma Altınyag Madencilik ve Enerji iken, en yüksek stok devir süresine sahip firma Park Elektrik Madencilik'tir. Sektörel olarak, Park Elektrik Enerji ve Altınyag Madencilik ve Enerji işletmelerinin stokları, sektör ortalamalarına göre daha etkin bir şekilde kullanılmaktadır.

Duran varlık devir hızı en yüksek firma Altınyag Madencilik ve Enerji, en düşük firma ise Park Elektrik Madencilik işletmesidir. Sadece Altınyag Madencilik ve Enerji işletmesi, sektör ortalamasının üzerinde bir duran varlık devir hızına sahiptir.

Son olarak, aktif devir hızı en yüksek firma Koza Altın, en düşük ise Park Elektrik ve Madencilik işletmesidir. Bu verilere dayalı olarak, Koza Altın işletmesinin aktiflerini daha etkin bir şekilde kullandığı görülmektedir.

2020 yılı faaliyet oranları Tablo 13'de görülmektedir.

Tablo 13: 2020 Yılı Faaliyet Oranları

Firmalar / Oranlar	ADH	ATS	SDH	SDS	DVDH	AKDH
Altınyag Madencilik ve Enerji	0,426634	855,5348	85,61195	4,263424	0,054175	0,027334
İpek Doğal Enerji	139,9017	2,608975	8,080637	45,16971	2,049054	0,385557
Koza Madencilik	141,2515	2,584043	8,081512	45,16482	2,039922	0,385171
Koza Altın	15511,41	0,023531	8,258321	44,19785	1,647428	0,38774
Park Elek.Madencilik	7,518221	48,54872	27,44475	13,29945	0,070484	0,059454
Sektör Ortalamaları	3160,102	181,86	27,49543	30,41905	1,172213	0,249051

Tablo 13'den elde edilen verilere göre, 2020 yılında alacaklarını en etkin kullanan firma Koza Altın'dır, bununla birlikte, alacak devir hızı en düşük olan işletme Altınyag Madencilik ve Enerji'dir. Alacak devir hızı verilerine dayalı olarak alacak tahsilat süresi en düşük olan firma Altınyag Madencilik ve Enerji iken, en yüksek olan firma Koza Altın'dır. Alacak devir hızı (ADH) ve alacakların tahsilat süresi (ATS) açısından sektör ortalamalarına göre Koza Altın, Koza Madencilik ve İpek Doğal Enerji gibi firmalar alacaklarını en etkin şekilde kullanmaktadır.

Stoklarını en etkin kullanan firma Altındağ Madencilik ve Enerji'dir, ancak stok devir hızı en düşük olan firma İpek Doğal Enerji işletmesidir. Stok devir süresi en düşük olan firma Altınyag Madencilik ve Enerji iken, en yüksek stok devir süresine sahip firma İpek Doğal Enerji. Sektörel olarak, Park Elektrik Madencilik ve Altınyag Madencilik ve Enerji işletmelerinin stokları, sektör ortalamalarına göre daha etkin bir şekilde kullanılmaktadır.

Duran varlık devir hızı en yüksek firma İpek Doğal Enerji, en düşük firma ise Altınyag Madencilik ve Enerji işletmesidir. İpek Doğal Enerji ve Koza Madencilik sektör ortalamasının üzerinde bir duran varlık devir hızına sahiptir.

Son olarak, aktif devir hızı en yüksek firma Koza Altın, en düşük ise Altınyag Madencilik ve Enerji işletmesidir. Bu verilere dayalı olarak, Koza Altın işletmesinin aktiflerini daha etkin bir şekilde kullandığı görülmektedir.

2021 yılı faaliyet oranları Tablo 14'de görülmektedir.

Tablo 14: 2021 Yılı Faaliyet Oranları

Firmalar / Oranlar	ADH	ATS	SDH	SDS	DVDH	AKDH
Altınyag Madencilik ve Enerji	1,997412	182,7365	1059,376	0,344542	0,127503	0,051508
İpek Doğal Enerji	40,54999	9,001235	9,502381	38,41143	1,644425	0,338316
Koza Madencilik	173,8635	2,099349	9,503123	38,40843	1,641636	0,337879
Koza Altın	26073,96	0,013999	9,619873	37,94229	1,476517	0,330688
Park Elek.Madencilik	7,613359	47,94205	17,69879	20,62288	0,079307	0,071697
Sektör Ortalamaları	5259,597	48,35862	221,14	27,14591	0,993878	0,226017

Tablo 14'den elde edilen verilere göre, 2021 yılında alacaklarını en etkin kullanan firma Koza Altın'dır, bununla birlikte, alacak devir hızı en düşük olan işletme Altınyag Madencilik ve Enerji'dir. Alacak devir hızı verilerine dayalı olarak alacak tahsilat süresi en düşük olan firma Altınyag Madencilik ve Enerji iken, en yüksek olan firma Koza Altın'dır. Alacak devir hızı (ADH) ve alacakların tahsilat süresi (ATS) açısından sektör ortalamalarına göre Koza Altın, Koza Madencilik ve İpek Doğal Enerji gibi firmalar alacaklarını en etkin şekilde kullanmaktadır.

Stoklarını en etkin kullanan firma Altındağ Madencilik ve Enerji'dir, ancak stok devir hızı en düşük olan firma İpek Doğal Enerji işletmesidir. Stok devir süresi en düşük olan firma İpek doğal Enerji iken, en yüksek stok devir süresine sahip firma Altınyag Madencilik ve Enerji. Sektörel olarak ve Altınyag Madencilik ve Enerji işletmelerinin stokları, sektör ortalamalarına göre daha etkin bir şekilde kullanılmaktadır.

Duran varlık devir hızı en yüksek firma İpek Doğal Enerji, en düşük firma ise Altınyag Madencilik ve Enerji işletmesidir. İpek Doğal Enerji ve Koza Madencilik sektör ortalamasının üzerinde bir duran varlık devir hızına sahiptir.

Son olarak, aktif devir hızı en yüksek firma İpek doğal Enerji, en düşük ise Altınyag Madencilik ve Enerji işletmesidir. Bu verilere dayalı olarak, İpek Doğal Enerji işletmesinin aktiflerini daha etkin bir şekilde kullandığı görülmektedir.

2022 yılı faaliyet oranları Tablo 15'de görülmektedir.

Tablo 15: 2022 Yılı Faaliyet Oranları

Firmalar / Oranlar	ADH	ATS	SDH	SDS	DVDH	AKDH
Altınyag Madencilik ve Enerji	3,956806	92,24611	2508,626	0,145498	0,474742	0,200982
CVK Maden	3,666794	99,54199	3,666935	99,53818	0,390377	0,27015
İpek Doğal Enerji	46,8689	7,78768	7,360826	49,58682	2,060809	0,406121
Koza Madencilik	169,6994	2,150862	7,356708	49,61458	2,06028	0,405657
Koza Altın	29647,2	0,012311	7,589857	48,0905	2,589257	0,427134
Park Elek. Madencilik	8,931624	40,86603	19,55785	18,66258	0,142653	0,12405
Sektör Ortalamaları	4980,054	40,43416	425,6931	44,27303	1,286353	0,305682

Tablo 15'den elde edilen verilere göre, 2022 yılında alacaklarını en etkin kullanan firma Koza Altın'dır, bununla birlikte, alacak devir hızı en düşük olan işletme Altınyag Madencilik

ve Enerji'dir. Alacak devir hızı verilerine dayalı olarak alacak tahsilat süresi en düşük olan firma Altınyâğ Madencilik ve Enerji iken, en yüksek olan firma Koza Altın'dır. Alacak devir hızı (ADH) ve alacakların tahsilat süresi (ATS) açısından sektör ortalamalarına göre Koza Altın, Koza Madencilik ve İpek Doğal Enerji gibi firmalar alacaklarını en etkin şekilde kullanmaktadır.

Stoklarını en etkin kullanan firma Altındağ Madencilik ve Enerji'dir, ancak stok devir hızı en düşük olan firma İpek Doğal Enerji işletmesidir. Stok devir süresi en düşük olan firma Altınyâğ Madencilik ve Enerji iken, en yüksek stok devir süresine sahip firma CVK Madendir.

Duran varlık devir hızı en yüksek firma Koza Altın, en düşük firma ise Park Elektrik ve Madencilik işletmesidir.

Son olarak, aktif devir hızı en yüksek firma Koza Altın, en düşük ise Park Elektrik ve Madencilik işletmesidir. Bu verilere dayalı olarak, Koza Altın işletmesinin aktiflerini daha etkin bir şekilde kullandığı görülmektedir.

3.4. Kârlılık Oranları

Kârlılık oranları, yapılan yatırımların ve finansal kararların işletmenin performansını ne kadar etkili bir şekilde şekillendirdiğini ölçen önemli finansal göstergelerdir. Bu oranlar, bir işletmenin karlılığını değerlendirmek için kullanılırlar ve yatırımın getirisi ile finansal kararların başarı seviyesini gösterirler. Bu çalışmada kullanılan kârlılık oranları ise brüt kâr marjı (BKM), net kâr marjı (NKM), özsermaye kârlılığı (ÖK), iktisadi kârlılık (İK) ve aktif kârlılığı (AK) olarak sıralanır. Yıllara ait kârlılık oranlarına dair veriler Aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 16: 2018 Yılı Kârlılık Oranları

Firmalar / Oranlar	BKM	NKM	ÖSK	İK	AK
Altınyâğ Madencilik ve Enerji	-0,01446	-0,06627	-0,76159	-0,30631	-0,15651
İpek Doğal Enerji	0,581736	0,661325	0,256834	0,288043	0,234264
Koza Madencilik	0,583205	0,663359	0,258105	0,290194	0,236086
Koza Altın	0,607047	0,728753	0,294344	0,328777	0,270684
Park Elek.Madencilik	0,544506	108,3125	0,098561	0,101974	0,090669
Sektör Ortalamaları	0,460408	22,05994	0,02925	0,140535	0,135038

2018 yılı kârlılık oranlarına dayalı olarak yapılan analiz şu sonuçları ortaya koymaktadır:

Brüt Kâr Marjı (BKM) açısından Koza Altın işletmesi sektördeki en yüksek orana sahiptir, ancak Altındağ Madencilik ve Enerji işletmesi en düşük brüt kâr marjına sahiptir. Park Elektrik Madencilik, Koza Altın ve İpek Doğal Enerji işletmeleri brüt kâr marjı açısından sektör ortalamasının üzerindedir.

Net Kâr Marjı (NKM) incelendiğinde, Park Elektrik ve Madencilik işletmesinin en yüksek net kâr marjına sahip olduğu görülmektedir. Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi ise en düşük net kâr marjına sahiptir.

Özsermaye Kârlılığı (ÖK) açısından Koza Altın işletmesi en iyi performansı gösterirken, zarar açıklayan Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi en zayıf özsermaye kârlılığına sahiptir.

İktisadi Kârlılık (İK) oranına göre Koza Altın en iyi performansı sergilerken, zararda olan Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi en düşük iktisadi kârlılığa sahiptir.

Aktif Kârlılık (AK) oranlarına bakıldığında, Koza Altın işletmesi en yüksek aktif kârlılığa sahiptir, ancak zarar açıklayan Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi en düşük aktif kârlılığa sahiptir. İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın firmaları, aktif kârlılık açısından sektör ortalamalarının üzerindedir.

Genel olarak, Koza Altın işletmesi kârlılık oranlarının çoğunda en iyi performansı gösterirken, Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi çoğu oranda zayıf bir performans sergilemektedir. Diğer işletmeler ise belirli kârlılık oranlarında sektör ortalamalarının üzerinde veya altında performans göstermektedirler.

2019 yılı kârlılık oranları Tablo 17'de görülmektedir.

Tablo 17: 2019 Yılı Kârlılık Oranları

Firmalar / Oranlar	BKM	NKM	ÖSK	İK	AK
Altınyâğ Madencilik ve Enerji	13,18433	-0,22036	-0,03519	0,121362	-0,01506
İpek Doğal Enerji	0,645209	0,604956	0,291517	0,334948	0,264153
Koza Madencilik	0,646857	0,606294	0,292389	0,335989	0,264924
Koza Altın	0,664727	0,620261	0,306905	0,355743	0,278374
Park Elek.Madencilik	0,756704	0,153332	0,003273	0,012575	0,002836
Sektör Ortalamaları	3,179564	0,352896	0,171778	0,232123	0,159046

2019 yılı kârlılık oranlarına dayalı olarak yapılan analiz şu sonuçları ortaya koymaktadır:

Brüt Kâr Marjı (BKM) açısından Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi sektördeki en yüksek orana sahiptir, İpek Doğal Enerji ise işletmesi en düşük brüt kâr marjına sahiptir. Park Elektrik Madencilik, Koza Altın ve İpek Doğal Enerji işletmeleri brüt kâr marjı açısından sektör ortalamasının üzerindedir.

Net Kâr Marjı (NKM) incelendiğinde, Koza Altın işletmesinin en yüksek net kâr marjına sahip olduğu görülmektedir. Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi ise en düşük net kâr marjına sahiptir.

Özsermaye Kârlılığı (ÖK) açısından Koza Altın işletmesi en iyi performansı gösterirken, zarar açıklayan Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi en zayıf özsermaye kârlılığına sahiptir.

İktisadi Kârlılık (İK) oranına göre Koza Altın en iyi performansı sergilerken, zararda olan Park Elektrik ve Madencilik işletmesi en düşük iktisadi kârlılığa sahiptir.

Aktif Kârlılık (AK) oranlarına bakıldığında, Koza Altın işletmesi en yüksek aktif kârlılığa sahiptir, zarar açıklayan Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi ise en düşük aktif kârlılığa sahiptir. İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın firmaları, aktif kârlılık açısından sektör ortalamalarının üzerindedir.

Genel olarak, Koza Altın işletmesi kârlılık oranlarının çoğunda en iyi performansı gösterirken, Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi çoğu oranda zayıf bir performans sergilemektedir. Diğer işletmeler ise belirli kârlılık oranlarında sektör ortalamalarının üzerinde veya altında performans göstermektedirler.

2020 yılı kârlılık oranları Tablo 18'de görülmektedir.

Tablo 18: 2020 Yılı Kârlılık Oranları

Firmalar / Oranlar	BKM	NKM	ÖSK	İK	AK
Altınyag Madencilik ve Enerji	0,610356	-0,20557	-0,01067	0,215149	-0,00562
İpek Doğal Enerji	0,617541	0,508629	0,218121	0,261593	0,196105
Koza Madencilik	0,618908	0,509852	0,218738	0,261393	0,19638
Koza Altın	0,637715	0,557101	0,239353	0,280528	0,21601
Park Elek.Madencilik	0,26374	0,714968	0,047312	0,099889	0,042508
Sektör Ortalamaları	0,549652	0,416995	0,142571	0,22371	0,129077

2020 yılı kârlılık oranlarına dayalı olarak yapılan analiz şu sonuçları ortaya koymaktadır:

Brüt Kâr Marjı (BKM) açısından Koza altın işletmesi sektördeki en yüksek orana sahiptir, Park Elektrik ve Madencilik ise işletmesi en düşük brüt kâr marjına sahiptir. Koza Madencilik, Koza Altın ve İpek Doğal Enerji işletmeleri brüt kâr marjı açısından sektör ortalamasının üzerindedir.

Net Kâr Marjı (NKM) incelendiğinde, Park Elektrik ve Madencilik işletmesinin en yüksek net kâr marjına sahip olduğu görülmektedir. Altınyag Madencilik ve Enerji işletmesi ise en düşük net kâr marjına sahiptir.

Özsermaye Kârlılığı (ÖK) açısından Koza Altın işletmesi en iyi performansı gösterirken, zarar açıklayan Altınyag Madencilik ve Enerji işletmesi en zayıf özsermaye kârlılığına sahiptir.

İktisadi Kârlılık (İK) oranına göre Koza Altın en iyi performansı sergilerken, zararda olan Park Elektrik ve Madencilik işletmesi en düşük iktisadi kârlılığa sahiptir.

Aktif Kârlılık (AK) oranlarına bakıldığında, Koza Altın işletmesi en yüksek aktif kârlılığa sahiptir, zarar açıklayan Altınyag Madencilik ve Enerji işletmesi ise en düşük aktif kârlılığa sahiptir. İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın firmaları, aktif kârlılık açısından sektör ortalamalarının üzerindedir.

Genel olarak, Koza Altın işletmesi kârlılık oranlarının çoğunda en iyi performansı gösterirken, Altınyag Madencilik ve Enerji işletmesi çoğu oranda zayıf bir performans sergilemektedir. Diğer işletmeler ise belirli kârlılık oranlarında sektör ortalamalarının üzerinde veya altında performans göstermektedirler.

2021 yılı kârlılık oranları Tablo 19'da görülmektedir.

Tablo 19: 2021 Yılı Kârlılık Oranları

Firmalar / Oranlar	BKM	NKM	ÖSK	İK	AK
Altınyag Madencilik ve Enerji	0,725343	-1,08968	-0,06071	0,148023	-0,05658
CVK Maden	0,341546	0,144707	0,10267	0,063376	0,048514
İpek Doğal Enerji	0,604985	0,700587	0,272748	0,321668	0,23702
Koza Madencilik	0,605097	0,701079	0,272823	0,321553	0,23688
Koza Altın	0,624203	0,750559	0,284263	0,331897	0,248201
Park Elek.Madencilik	0,460286	0,750463	0,062011	0,298026	0,053806
Sektör Ortalamaları	0,560243	0,326286	0,155633	0,247424	0,127973

2021 yılı kârlılık oranlarına dayalı olarak yapılan analiz şu sonuçları ortaya koymaktadır:

Brüt Kâr Marjı (BKM) açısından Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi sektördeki en yüksek orana sahiptir, CVK Maden ise işletmesi en düşük brüt kâr marjına sahiptir.

Net Kâr Marjı (NKM) incelendiğinde, Koza Altın işletmesinin en yüksek net kâr marjına sahip olduğu görülmektedir. Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi ise en düşük net kâr marjına sahiptir.

Özsermaye Kârlılığı (ÖK) açısından Koza Altın işletmesi en iyi performansı gösterirken, zarar açıklayan Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi en zayıf özsermaye kârlılığına sahiptir.

İktisadi Kârlılık (İK) oranına göre Koza Altın en iyi performansı sergilerken, zararda olan CVK Maden işletmesi en düşük iktisadi kârlılığa sahiptir.

Aktif Kârlılık (AK) oranlarına bakıldığında, Koza Altın işletmesi en yüksek aktif kârlılığa sahiptir, zarar açıklayan Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi ise en düşük aktif kârlılığa sahiptir. İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın firmaları, aktif kârlılık açısından sektör ortalamalarının üzerindedir.

Genel olarak, Koza Altın işletmesi kârlılık oranlarının çoğunda en iyi performansı gösterirken, Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi çoğu oranda zayıf bir performans sergilemektedir. Diğer işletmeler ise belirli kârlılık oranlarında sektör ortalamalarının üzerinde veya altında performans göstermektedirler.

2022 yılı kârlılık oranları Tablo 20'de görülmektedir.

Tablo 20: 2022 Yılı Kârlılık Oranları

Firmalar / Oranlar	BKM	NKM	ÖSK	İK	AK
Altınyâğ Madencilik ve Enerji	0,080747	-0,38607	-0,08586	0,401623	-0,07759
CVK Maden	0,572781	0,343046	0,467228	0,39276	0,30945
İpek Doğal Enerji	0,591077	0,641728	0,29412	0,312554	0,260619
Koza Madencilik	0,591773	0,642334	0,294271	0,312529	0,260567
Koza Altın	0,60911	0,699045	0,338237	0,354277	0,298586
Park Elek.Madencilik	0,539439	1,382019	0,199637	0,323057	0,17144
Sektör Ortalamaları	0,497488	0,553684	0,251272	0,349466	0,203845

2022 yılı kârlılık oranlarına dayalı olarak yapılan analiz şu sonuçları ortaya koymaktadır:

Brüt Kâr Marjı (BKM) açısından Koza Altın işletmesi sektördeki en yüksek orana sahiptir, Altınyâğ Madencilik ve Enerji ise işletmesi en düşük brüt kâr marjına sahiptir.

Net Kâr Marjı (NKM) incelendiğinde, Park Elektrik ve Madencilik işletmesinin en yüksek net kâr marjına sahip olduğu görülmektedir. Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi ise en düşük net kâr marjına sahiptir.

Özsermaye Kârlılığı (ÖK) açısından Koza Altın işletmesi en iyi performansı gösterirken, zarar açıklayan Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi en zayıf özsermaye kârlılığına sahiptir.

İktisadi Kârlılık (İK) oranına göre Altınyâğ Madencilik ve Enerji en iyi performansı sergilerken, zararda olan Park Elektrik ve Madencilik işletmesi en düşük iktisadi kârlılığa sahiptir.

Aktif Kârlılık (AK) oranlarına bakıldığında, Koza Altın işletmesi en yüksek aktif kârlılığa sahiptir, zarar açıklayan Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi ise en düşük aktif kârlılığa sahiptir. İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın firmaları, aktif kârlılık açısından sektör ortalamalarının üzerindedir.

Genel olarak, Koza Altın işletmesi kârlılık oranlarının çoğunda en iyi performansı gösterirken, Altınyâğ Madencilik ve Enerji işletmesi çoğu oranda zayıf bir performans sergilemektedir. Diğer işletmeler ise belirli kârlılık oranlarında sektör ortalamalarının üzerinde veya altında performans göstermektedirler.

4. Sonuç ve Öneriler

Sonuçlarına likidite oranlarını analiz ettiğimizde, Koza Altın'ın bu süre zarfında cari, asit-test ve nakit oranları açısından sektörde istikrarlı bir şekilde en yüksek performansı sergilediği açıkça görülmektedir. Bu sonuçlar, Koza Altın'ın likidite yönetimi konusundaki başarısının uzun vadeli bir göstergesidir. Diğer yandan, Altınyâğ Madencilik ve Enerji, aynı dönem boyunca cari, asit-test ve nakit oranlarında sektörde en düşük performansa sahip işletme olarak öne çıkmaktadır, bu da likidite yönetimi konusundaki zorlukları işaret etmektedir. Ayrıca, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın'ın beş yıllık süre zarfında cari, asit-test ve nakit oranları açısından sektör ortalamalarının üzerinde bir performans sergilemiş görülmektedir. Bu işletmeler, likidite düzeyi açısından sektörde öne çıkan isimlerdir ve likiditeye erişim ve yönetim konusunda başarılı bir şekilde performans göstermişlerdir. Genel bir değerlendirme yapacak olursak, Koza Altın'ın beş yıllık dönem boyunca sektördeki liderlik pozisyonunu koruduğunu söyleyebiliriz. Ancak, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın gibi diğer işletmeler de likidite yönetimi konusundaki başarılarıyla dikkat çekmektedirler. Altınyâğ Madencilik ve Enerji ise bu süre zarfında likidite açısından zorlu bir dönem geçirmiştir. Bu analiz, işletmelerin finansal sağlıklarını ve likidite pozisyonlarını değerlendirmek için önemli bir rehber sunmaktadır.

Finansal yapı oranlarının analizini incelediğimizde, işletmelerin mali sağlığını ve borçlanma seviyelerini gösteriyor. Bu beş yıl boyunca dikkate değer birkaç önemli sonuç öne çıkıyor. İlk olarak, Koza Altın firması, Finansal Kaldıraç Oranı (FKO) ve Özkaynak Oranı (ÖK) açısından sektördeki liderliğini sürdürerek borçlanma düzeyini düşük tutmuş ve öz kaynaklarına dayalı bir finansal yapı benimsemiştir. Genel Ödeme Gücü Oranı (GÖG) bakımından ise İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin genel ödeme güçleri, sektör ortalamalarının üzerinde olduğu için likidite konusunda güçlü olduklarını göstermektedir. Kısa Vadeli Yabancı Kaynak/Özkaynak Oranı açısından ise bu işletmeler, sektör ortalamasının altında olduğu için kısa vadeli yükümlülüklerini öz kaynaklarına göre daha iyi yönetmektedirler. Son olarak, Borçlanma Katsayısı (BK) açısından Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik işletmelerinin borçlanma katsayıları, sektör ortalamasının altında bulunuyor, bu da borçlanma seviyelerini kontrol altında tuttuklarını göstermektedir. Genel olarak, İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik, Koza Altın ve Park Elektrik Madencilik gibi işletmelerin mali yapıları sektör ortalamalarının üzerinde olduğu için finansal olarak güçlü oldukları söylenebilir. Ancak, her yılın özgün koşullarını ve işletmelere özgü faktörleri dikkate almak önemlidir, bu nedenle her yılın sonuçları ayrı ayrı değerlendirilmelidir.

Faaliyet oranlarını incelediğimizde; Alacak devir hızı (ADH) verilerine göre Koza Altın, Koza Madencilik ve İpek Doğal Enerji gibi firmalar alacaklarını hızlı bir şekilde tahsil ederek etkin bir alacak yönetimi uyguluyorlar. Ancak, Altınyâğ Madencilik ve Enerji'nin alacak devir hızı daha düşük, dolayısıyla alacak tahsilat süresi (ATS) daha uzun bir süreye işaret ediyor. Stok devir

hızı (SDH) açısından ise Altındağ Madencilik ve Enerji, sektörde stoklarını en etkin kullanan firma olarak öne çıkıyor. Ancak, Park Elektrik ve Madencilik işletmesinin stok devir hızı daha düşük, bu da stokların daha uzun sürelerle elde tutulduğunu gösteriyor. Duran varlık devir hızı (DVDH) ve aktif devir hızı (ADH) verilerine bakıldığında, İpek Doğal Enerji'nin bu iki oranda da sektör ortalamalarının üzerinde olduğu görülüyor. Genel olarak, bu analizler işletmelerin varlık yönetimi performanslarını değerlendirirken, her yılın özgün koşullarını ve işletmelere özgü faktörleri göz önünde bulundurmaya gerektirir. Ancak, Koza Altın gibi firmaların alacak yönetimi konusunda etkin oldukları ve İpek Doğal Enerji gibi işletmelerin varlık yönetiminde güçlü oldukları sonucuna varabiliriz.

Kârlılık oranlarına dayalı olarak yapılan beş yıllık analiz, işletmelerin performanslarını değerlendirmemize önemli bilgiler sunmaktadır. Genel olarak, Koza Altın işletmesi brüt kâr marjı, net kâr marjı, özsermaye kârlılığı, iktisadi kârlılık ve aktif kârlılık oranlarının çoğunda sektördeki en iyi performansı göstermektedir. Bu, işletmenin kârlılık açısından güçlü bir konumda olduğunu göstermektedir. Öte yandan, Altınyag Madencilik ve Enerji işletmesi, kârlılık oranlarının çoğunda zayıf bir performans sergilemektedir ve özellikle net kâr marjı ve özsermaye kârlılığı açısından sıkıntılı bir dönem geçirmektedir. Diğer işletmeler ise belirli kârlılık oranlarında sektör ortalamalarının üzerinde veya altında performans göstermektedirler. Bu analiz, işletmelerin mali sağlıklarını değerlendirmede ve gelecekteki finansal performanslarını tahmin etmede önemli bir rehber sağlamaktadır. İşletmelerin kârlılık oranlarını iyileştirmeye odaklanmaları ve zayıf performans gösteren alanlarda düzeltmeler yapmaları gerekebilir.

Önermeler

Koza Altın, beş yıllık dönem boyunca likidite oranlarında istikrarlı bir şekilde en yüksek performansı gösterdi. Diğer işletmelerin Koza Altın'ın bu başarısından öğrenebileceği likidite yönetimi stratejileri ve en iyi uygulamaları araştırılmalıdır. Altınyag Madencilik ve Enerji, aynı dönem boyunca likidite oranlarında en düşük performansı sergilediği görülmektedir. Bu işletme, likidite yönetimini geliştirmek ve özellikle alacak tahsilat sürelerini kısaltmak için adımlar atmaları gerekebilir. İpek Doğal Enerji, Koza Madencilik ve Koza Altın gibi işletmeler, likidite yönetimi konusunda başarılı oldular. Bu işletmelerin izlediği stratejileri incelemek ve diğer işletmelere örnek olabilecek uygulamaları belirlemek önemlidir. Koza Altın gibi işletmeler, borçlanma düzeyini düşük tutarak finansal sağlıklarını korumuşlardır. Diğer işletmeler, finansal yapılarını iyileştirmek için borç azaltma veya öz kaynak artırma gibi stratejileri gözden geçirmelidir. İşletmeler, alacak devir hızı, stok devir hızı, duran varlık devir hızı ve aktif devir hızı gibi varlık yönetimi oranlarını incelemelidir. Bu oranları iyileştirmek için varlık yönetimi süreçlerini optimize etmeye yönelik adımlar atılmalıdır. Her işletmenin özgün koşulları ve sektör dinamikleri farklıdır. Bu nedenle, her işletmenin bu sonuçları kendi özel durumlarına göre değerlendirmesi ve stratejilerini buna göre belirlemesi önemlidir. Bu önermeler, işletmelerin mali sağlıklarını ve likidite yönetimlerini geliştirmelerine yardımcı olabilir.

KAYNAKLAR

- Bayraktar, B. , Uyuşuğil, H. & Konuk, A. (2018). Türkiye Madencilik Sektöründe İş Kazalarının İstatistiksel Analizi . Scientific Mining Journal , , 85-90 . DOI: 10.30797/madencilik.493212
- Çondur, F. & Evlimoğlu, U. (2007). Türkiye’de Madencilik Sektörünün Girdi-Çıktı Analizi Yöntemiyle İncelenmesi . Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi , 9 (18) , 25-41 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/manassosyal/issue/49947/640062>
- Çeştepe, H. & Koç Yıldız, S. (2022). Türkiye Madencilik Sektörünün Rekabet Gücü Üzerine Ampirik Bir İnceleme . Econder International Academic Journal , 6 (2) , 235-249 . DOI: 10.35342/econder.1213173
- KAP, (2023). Kamuyu Aydınlatma Platformu, Erişim Adresi: <https://www.kap.org.tr/tr/> Erişim Tarihi: 15.08.2023
- Madencilik Sektör Raporu (2012) http://www.oran.org.tr/materyaller/Editor/document/Planlama-Birimi/Madencilik_Sektor_Raporu.pdf
- Madencilik ve Taş Ocakçılığı Sektörü İşgücü Piyasası Raporu (2020) Türkiye İş Kurumu, <https://media.iskur.gov.tr/45216/madencilik-ve-tas-ocakcilig-sektoru.pdf>
- Tamzok,N. (2014). Küresel Politikalar Ve Türkiye Madencilik Sektörü. Türkiye 14, Kontur Kongresi Bildiriler Kitabı , 359-370
- Tamzok,N. (2005). Türkiye Madencilik Sektöründe Yapısal Dönüşüm ve Sonuçları. Türkiye 19. Uluslararası Madencilik Kongresi ve Fuarı , 5-20
- TCMB, (2023). Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Reel Sektör İstatistikleri, Erişim Adresi: <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Istatistikler/Reel+Sektor+Istatistikleri/Sektor+Bilancolari/Sektor+Bilanco+Verileri/> Erişim Tarihi: 16.08.2023
- Trademap, (2021). Trade Statistics for International Business Development. Erişim Adresi: <https://www.trademap.org/Index.aspx> Erişim Tarihi: 15.08.2023
- TÜİK, (2021). Türkiye İstatistik Kurumu Veri Portalı. Erişim Adresi: <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=sanayi-114&dil=1> Erişim Tarihi: 16.08.2023

